

مقایسه سبک‌های دلبستگی در مادران با سابقه سقط جنین (عمدی و خود بخودی) و مادران بدون سابقه سقط

منصوره السادات صادقی (M.Sc.)^۱، علی مظاهری (Ph.D.)^۲

۱- دانشجوی دکتری روان شناسی عمومی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲- پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: نظریه دلبستگی نه تنها نظریه عمومی کودک؛ بلکه یک نظریه تحول در گستره حیات است. با این حال کمتر مطالعه‌ای الگوی دلبستگی والد-کودک را مورد بررسی قرار داده است. پژوهش حاضر با هدف مقایسه سبک‌های دلبستگی در مادران با سابقه سقط جنین (عمدی یا خود بخودی) و مادران بدون سابقه سقط طراحی و اجرا گردید. روش بررسی: ۸۶ مادر با سابقه سقط (۴۲ نفر مادر با سابقه سقط عمدی و غیرقانونی و ۴۴ نفر مادر با سابقه سقط خود بخودی) و ۴۵ نفر مادر فاقد سابقه سقط به عنوان نمونه در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه سبک دلبستگی بزرگسالان (هزن و شیور، ۱۹۸۷) و پرسشنامه‌ای محقق ساخته را تکمیل نمودند. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روش‌های آماری مورد استفاده آمار توصیفی، مجذور کای دوراهه و تحلیل واریانس یکراهه بود و سطح معنی‌داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج: یافته‌های این مطالعه نشان داد بین سقط و سبک دلبستگی مادران رابطه معنی‌دار وجود دارد؛ بدین معنا که در مادران با سابقه سقط عمدی سبک دلبستگی اجتنابی از فراوانی بیشتری برخوردار بود، در حالی که مادرانی که سابقه سقط نداشتند فراوانی بیشتری از دلبستگی ایمن را نشان دادند. نتایج آزمون تحلیل واریانس نیز نشان داد که نمرات سبک دلبستگی ایمن و اجتنابی در سه گروه مادران دارای تفاوت‌های معنی‌داری است. آزمون‌های تعقیبی شفه تفاوت‌های معنی‌داری را در نمرات سبک‌های دلبستگی نشان داد؛ بدین ترتیب که نمرات سبک ایمن در گروه مادران بدون سابقه سقط و با سابقه سقط خودبخودی و نمرات سبک اجتنابی در مادران با سابقه سقط عمدی بالاترین میانگین را دارا بود.

نتیجه‌گیری: در تبیین نتایج حاصل به نقش تعیین کننده سبک‌های دلبستگی در چگونگی نگرش افراد نسبت به رابطه و کنترل الگوی روابط صمیمی و نزدیک فرد (از طریق عواملی همچون بازنمایی مثبت یا منفی ذهنی از خود و دیگران و خصوصیات ارتباطی منفی و مثبت) اشاره شده است. از سوی دیگر رابطه نزدیک و صمیمانه مادر-کودک نیز، به اهمیت سبک‌های دلبستگی در چگونگی نگرش مادر نسبت به فرزندداری و تأثیرات گسترده و عمیق سبک‌های دلبستگی بر الگوی روابط و نوع رفتار مادر نسبت به کودک استناد می‌کند.

کلید واژگان: سبک دلبستگی ایمن، سبک دلبستگی اجتنابی، سبک دلبستگی دو سو گرا، سقط جنین عمدی، سقط خودبخود.

مسئول مکاتبه: منصوره السادات صادقی، پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، اوین، تهران، ایران.

پست الکترونیک: m_sadeghi20097@yahoo.com